

dovedită de Petru Iuga în transcripția *Suitei nr.1 pentru violoncel solo* de J.S.Bach, la virtuozitatea intensă a *Zborului cărăbușului* de Rimski-Korsakov excelent interpretat de Săndel Smărăndescu acompaniat la pian de Daniela Bădoi. De asemenea, am mai remarcat sensibilitatea și calitatea vibratoului lui Cătălin Rotaru din versiunea realizată transcripției părții a III-a a *Sonatei pentru violoncel* de Rahmaninov în care a fost însoțit de aceeași Daniela Bădoi, și dubla ipostază de interpret și compozitor a lui Cristian Braica, un fin talmăcitor al limbajului baroc în lucrarea *Exercitium La Follia* pentru contrabas solo. Unul dintre momentele de vârf ale seriei l-a constituit apariția lui Wolfgang Güttler, veritabil lider al contrabasiștilor români care a ales să prezinte un scurt fragment (mai exact *Allemanda* din *Partita nr. 3*) din transcripțiile realizate *Partitelor nr. 2 și 3* de J. S. Bach de către Joseph Prunner și o interesantă adaptare pentru doi contrabași a faimoasei *Ciaccona* de J. S. Bach, în care alături de Petru Iuga a impresionat prin profunzimea interpretării celor mai intense momente și prin tehnica de înalt nivel, ce au compensat micile ezitări intonaționale din debutul partiturii.

După ce în pauza concertului am asistat la ceremonia dezvelirii bustului turnat în bronz al lui Joseph Prunner în foyerul Ateneului Român, partea a doua evenimentului ne-a propus un succint excurs printre sonoritățile unei orchestre alcătuite exclusiv din contrabași ghidat de membrii ansamblului "Contrabassissimo" coordonați de dirijorul nipon Daisuke Soga, el însuși fost student al lui Ion Cheptea. De altfel, cele șase momente muzicale au debutat cu *Suita Contrabassissimo* pe literele C.H.E.P.T.E.A compusă chiar de Daisuke Soga, care a adus astfel un omagiu sonor mentorului său, dubla calitate în care s-a regăsit reliefându-i pe de o parte atributul de melodist ca și creator iar pe de alta calitățile de bun comunicator cu ansamblul și fin constructor de fraze de

o remarcabilă muzicalitate ca dirijor. Însoșirile menționate anterior s-au regăsit și în cele două pagini bachiene ce au urmat, *Bourée* din *Suita nr.2 pentru orchestră* și *Aria* din *Suita nr. 3 pentru orchestră*, acestora adăugându-li-se gestica sugestivă și înțelegerea spiritului partiturilor, ce l-au ajutat în realizarea unor versiuni de foarte bună calitate artistică a celor două fragmente sonore desprinse din universul bachian.

După ce ne-am lăsat purtați în lumea tangou-ului simfonic a lui Astor Piazzola în aranjamentele pentru doi contrabași soliști și orchestră a celebrelor *Oblivion* și *La Muerte de Angel*, în care Cătălin Rotaru (solist și profesor renumit astăzi pe întreg mapamondul), excelent și în aceste piese, și Petru Iuga au inversat ordinea pentru a valorifica la un nivel cât mai înalt calitățile fiecăruia dintre ei, finalul concertului a stat sub impresia creată de muzica lui Giovanni Bottesini din *Passione Amorosa* pentru patru contrabași soliști și orchestră, prezentată într-o versiune în care cvartetul alcătuit din Wolfgang Güttler, Petru Iuga, Săndel Smărăndescu și Cătălin Rotaru a realizat o veritabilă demonstrație de virtuozitate în cadrul căreia tehnica desăvârșită a protagoniștilor a fost inspirat completată de o foarte bună comunicare între aceștia și a acestora cu orchestra și dirijorul.

Încheiată cu trei bis-uri, seara dedicată lui Joseph Prunner și Ion Cheptea s-a dovedit a fi deopotrivă un omagiu adus de muzicienii de astăzi înaintașilor lor iluștri dar și un frumos moment de promovare a celui mai masiv instrument cu coarde și arcuș, care iată, nu este doar acel element de echilibru din cadrul orchestrei ce punctează principalii piloni armonici ci și un instrument cu resurse expresive deosebite ce pot fi valorificate în ipostază solistică dar și în cadrul unui ansamblu.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Festival

ARCHAEUS 20 - Împărtășiri interartistice în *Culorile Muzicii*

Reflectând căutări, oglinzind prietenii, exteriorizând sentimente, imaginând parametrii unei lumi proprii în care aspirația spre Divinitate, spre Lumină și Frumos se regăsesc ca trăsături fundamentale, tablourile Dorinei Novac exprimă acea bucurie specială de a trăi, colorat, fiecare clipă a vieții. Ansamblul lucrărilor sale reconfigurează firesc un spațiu de relaxare spirituală, proiectându-și privitorii într-o oază sensibilă, creatoare de atmosferă.

Am enumerat succint doar câteva din motivele pentru care prima seară – cea din 16 noiembrie – a ediției aniversare de **Festival ARCHAEUS**, găzduită de către Centrul Național de Artă Tinerimea Română, s-a concretizat într-o abordare simbiotică ce a alăturat picturii muzica și comentariul filosofic, **vernisajul noii expoziții a Dorinei Novac, Culorile Muzicii II**, situându-se în centrul atenției.

Subtil plasate – ca îngemănare plurisemantică – în jurul spațiului de concert, pânze precum *Clopotul*, *Energiea*, *Transparență*, *Peisaj de iarnă*, *Luminis*, *Pinul de lângă pădure*, alternând cu seriile de lucrări intitulate *La Observator*, *Stare*, *Grădina lui Geza*, *Balcic* (*Castelul Reginei*, *Grădina cu trandafiri*, *Coloane*) și cu binecunoscutele radiografii florale cu aspect hiperbolizant au "asistat", ca martori tăcuți, la parcursul muzical anume propus de către **Archae-ii Șerban Novac (fagot)**, **Anca Vartolomei (violoncel)**, **Marius Lăcraru (vioară)** și **Ana Radu (oboai)**. Momente camerale inspirat selectate de cei patru interpreți au alcătuit, cu remarcabilă finețe, un "cover" fonc pentru ambianța picturală, echilibrul formelor muzicale specifice stilurilor baroc și clasic (exemplificate prin intermediul creațiilor lui J. S. Bach, G. F. Haendel, W. A. Mozart, J. B. de Boismortier, F. K. Graf zu Erbach) reliefând, concordant, poetica echilibrată a celor douăzeci de tablouri expuse.

Armonia paletelor de culori vizual-sonore a trecut, ulterior, prin filtrul **dizertației invitatului seriei, Mihai Novac**, sub titlul **Asimptotă: Imponderabil către sine**; citând din volumul lui Hans Georg Gadamer, *Adevăr și metodă*, și din reflecțiile poetului John Donne, Mihai Novac a conturat filosofic una din virtuțile esențiale ale lucrărilor pictoriței: "concreșcența dintre conștiință și lume/ natură sub oblăduirea transcendenței". Subliniind rolul primordial al soarelui, respectiv al luminii generatoare de viață, în pânzele Dorinei Novac, concluzia dizertației a adus în prim plan atributul artei, "prin acea suspensie imponderabilă pe care o induce", de a așeza omul, "explicit și iminent", în spațiul aceluia dia-logos care "întoarce naturii forța ce îi e cea mai proprie: aceea de a trezi lumea în propria-și ființă".

Demonstrând fără echivoc că determinarea operei de artă este tocmai aceea de a deveni trăire, întâia seară a festivalului ARCHAEUS ne-a dăruit emoția comuniunii expresive dintre simbolistica imaginii, a creației muzicale și a cuvântului ca instrument de argumentare filosofică. Un început promițător pentru ceea ce va urma!

Loredana BALTAZAR

„Cuvintele Muzicii” – Valentin Petculescu

Centrul Național de Artă Tinerimea Română a găzduit la sala Club, în data de 17 noiembrie ora 18.00, un eveniment menit să restituie publicului, prin intermediul creației sale, crâmpie din personalitatea complexă a compozitorului, muzicologului, scriitorului și a profesorului **Valentin Petculescu**.

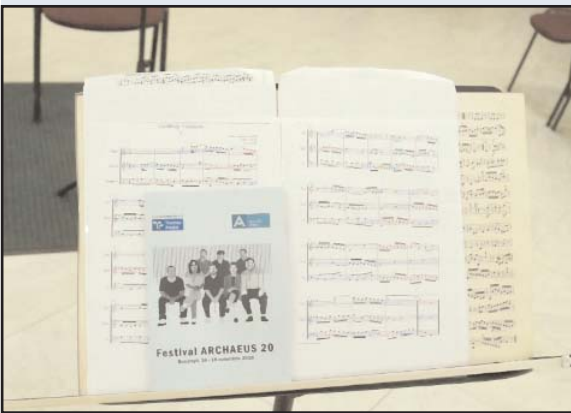
Această a doua seară a Festivalului Archaeus intitulată sugestiv **CUVINTELE MUZICII** și-a propus a fi o celebrare a activității multilaterale a lui Valentin Petculescu de-a lungul vieții sale muzicale. Discursul sincretic izvorât din muzică, poezie și desene a scos la suprafață multiplele sale preocupări artistice înțesate de numeroase surprize, zâmbete, uimiri și melancolii. **Violonistul Marius Lăcraru** și **clarinetistul Ion Nedelciu** (membri ai Ansamblului *Archaeus*), alături de cele două invitate, actrița **Cornelia Bloss** și **pianista Monica Gogoncea**, au transformat seara într-o adevărată sărbătoare.

Evenimentul a debutat cu lucrarea *Cinci cântece de iarnă* compusă de către Valentin Petculescu în chiar anul de înființare a Ansamblului *Archaeus* (1985). Rafinamentul și emoția pură au fost transmise publicului datorită interpretării pline de sensibilitate a pianistei Monica Gogoncea. A urmat apoi un *“Recital poezie-muzică”* creat special pentru acest spectacol de către compozitor avându-i ca protagoniști pe violonistul Marius Lăcraru și pe actrița Cornelia Bloss. Un moment sincretic, dialog între sunetul vioarei și recitarea plină de pasiune și umor a douăzeci și șase de poezii printre care s-au numărat: *Portret de compozitor?*, *Am omorât de tot virgula*, *O pisică împotriva melancoliei*, *Să te ferească Dumnezeu*, *Sper să mor ca un om responsabil*, *Când o fi să fie*.

Al treilea moment l-a constituit piesa *Duplum pentru clarinet și vioară* în interpretarea lui Ion Nedelciu și Marius Lăcraru, urmat de un autoportret cu haz povestit chiar de către Valentin Petculescu și de prezentarea lucrărilor plastice expuse în sală, omagii aduse artiștilor pe care i-a cunoscut direct sau din cărți și care cuprind mici dedicații. Printre desene s-au regăsit: *Arcade* dedicată lui Mihai Moldovan, *Muzeul muzical* lui Anatol Vieru, *Anotimpurile după ViVAL...* realizate pe plăci de poliestiren cu dedicația *“- pentru eternitate, și gata!”*, o serie de trei picturi denumite *Klimtonii* – lui Klimt, *Combinații în cercuri (Germinații)* lui Octavian Nemescu, *Natură moartă cu și fără compozitor* lui Costin Cazaban etc.

Seara s-a încheiat firesc cu o sesiune de autografe pe câteva dintre lucrările tipărite ale autorului în 2018 la Editura Muzicală: volumul de poezii *O pisică împotriva melancoliei*, *Cartea de Zoo-logică* – poezii pentru copii, *Alice în Țara Merveilor* – teatru.

În concluzie, putem afirma fără îndoială că Valentin Petculescu se înfățișează drept o personalitate complexă a culturii noastre contemporane, un om al cărui suflet îmbrățișează lumea cu generozitate, dedicație și pasiune infinită... ca o linie a orizontului într-un apus de mai.

“ARC-EN-CIEL”

“Se spune că prietenii ți-i alegi. Familia, nu. Ei bine, s-a făcut că mi-am putut alege colaboratorii, construind o familie... Împreună cu familia (Archaeus) am deprins sensul esențial al existenței de artist ...” - Liviu Dănceanu

Cel de-al treilea concert, cel care a încheiat ediția cu numărul XX a Festivalului Archaeus, s-a desfășurat în sala George Enescu a Universității Naționale de Muzică din București, duminică, 18 noiembrie 2018, la ora 19.00, sub titulatura **ARC-EN-CIEL** fiind susținut de *Ansamblul Archaeus*.

Conceput ca un atelier de muzică contemporană în urmă cu treizeci și trei de ani de către regretatul compozitor, muzicolog și profesor Liviu

Dănceanu, Ansamblul *Archaeus* a avut și are în continuare menirea de a promova muzica românească contemporană și nu numai, în drumul acesteia spre nemurire. **Dirijat de Mircea Pădurariu**, ansamblul a avut următoarea componență: **Anca Vartolomei** (violoncel), **Rodica Dănceanu** (pian), **Ion Nedelciu** (clarinet), **Șerban Novac** (fagot), **Ana Radu** (oboii), **Marius Lăcraru** (vioară) și **Sorin Rotaru** (percuție), invitat special fiind **Alexandru Matei** (percuție).

Programul serii a fost alcătuit din partituri reprezentative pentru portofoliul formației, ale unor compozitori consacrați români și străini, patru dintre acestea compuse și dedicate de-a lungul timpului ansamblului cameral, iar lucrarea Doinei Rotaru dedicată chiar lui Alexandru Matei, fost membru al *Archaeus-ului* vreme de mai multe decenii.

Schițe pentru un autoportret, prima lucrare din program, a aparținut compozitorului **Dan Buciu**. Interpretată în primă audiție în decembrie 2001 la München, s-a caracterizat prin naturalețe, umor și spontaneitate componistică. Piesa compozitoarei **Doina Rotaru** pentru *percuție și bandă*, *Geyser*, compusă în 2008 și interpretată de către Alexandru Matei, a reușit să transmită multă emoție, transpunându-ne într-o lume a imaginarului arhetipal. Am asistat, desigur, la o lecție de măiestrie componistică și interpretativă. Prezentată în primă audiție absolută, lucrarea compozitorului **Pieralberto Cattaneo**, *În Memoriam DA*CEA***, compusă în amintirea lui Liviu Dănceanu, a fost la rândul ei redată cu profundă simțire. Ca de fiecare dată, duo-ul compozitorului Liviu Dănceanu *Maghiari*, din ciclul *“Exerciții de admirație”* (2003-2004), pentru clarinet și fagot a reușit să stârnească din partea auditoriului zâmbete și aplauze prelungi. Ultima lucrare din program aparținând compozitorului **George Balint**, *Muzică pentru ARCHAUS* un *septet* interpretat cu virtuozitate și dedicație compus în anul 2003, a dat dovadă de imaginație în ceea ce privește orchestrația dar și de inspirație creatoare.

Ediția din acest an a Festivalului, prima desfășurată cu Liviu Dănceanu printre stele, ne dă speranța că familia *Archaeus* va continua să ființeze pentru mult timp de acum înainte pentru a-și îndeplini menirea.

Elena APOSTOL